

ESMAKORDSELT EESTISI
KONTSERTETTEKANNE

G.PUCCINI

ooper
"TURANDOT"

27.apr. 1995 kell 19.00
Estonia Kontserdisaalis

**T
U
R
A
N
D
O
T**

EESTI RIIKLIK
SÜMFOONIAORKESTER
ESTONIA TEATRI KOOR
EESTI POISTEKOOR

Dirigent ARVO VOLMER

EELTEADE:

Neljapäev, 18. mai kell 19.00

Estonia Kontserdisaal

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Dirigent **ARVO VOLMER**

Solistid:

JELENA ZIDKOVA (metsosopran)

MATI KÕRTS (tenor)

MATI PALM (bassbariton)

BERLIOZ - "Romeo ja Julia"

**GIACOMO PUCCINI
TURANDOT**

lüüriline draama kolmes vaatuses, viies pildis

Libreto: Giuseppe Adami ja Renato Simoni (Carlo Gozzi näidendi järgi)
Ooperi viimase dueti ja finaali autor: Franco Alfano

Printsess Turandot	- Marina Lapina (Moskva)
Calaf (Tundmatu prints)	- Gianfranco Cecchele (Itaalia)
Liù	- Pille Lill
Keiser Altoum	- Rostislav Gurjev
Timur	- Georgi Selezjov (Peterburg)
Ping	- Eduards Cudakovs
Pang	- Guntars Rungis
Pong	- Ivars Krastinš
Mandariin	- Tarmo Sild

**Eesti Poistekoor
Estonia Teatri koor
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester**

Dirigent - **Arvo Volmer**

Kontserti toetavad Itaalia saatkond, Lufthansa ja hotell "Palace"

69 aastat ja kaks päeva tagasi esietendus Milaano "La Scalas" Giacomo Puccini viimane lavateos - lüüriline draama "Turandot". Lugu kaunist, kuid julmast printsessist, kes külmavereliselt saadab hukatusse teda ihaldavaid mehi.

Pärast kolmikooperi "Mantel", "Öde Angelica" ja "Gianni Schicchi" lavastamist 1918.a. asus Puccini kohe otsima aineistiku uueks ooperiks. Heliloojat ei rahuldanud tema sõprade, kirjastaja Giulio Ricordi ning libretistide Giuseppe Adami ja Renato Simoni pakutud ideed. Viimaks peatus Simoni pilk Carlo Gozzi (1720-1806) tragikomöödial "Turandot", millest ka Puccini kohe vaimustus. Peagi nägi ta vaimusilmas ehituvat silda Gozzi *commedia dell arte*'i mängulisuse ja Schilleri samanimelise dramatiseeringu tõsiduse vahel. Miks mitte idamaine eksootika, mis oli teda haaranud juba "Butterfly'i" loomise ajal! Nüüd tahtis ta elustada "1001 öö muinasjutu" lugu rikkalike kostüümide, pidulike tseremooniade ning julmade vaatamängudega. Helilooja kujutluses sündis aga uus "Turandot", Gozzi - Schilleriga võrreldes tihedam, pidulikkuses suurejoonelisem, õudustes erutavam, inimlikkuses liigutavam, sest tema käsutuses oli universaalne vahend - muusika. Oma surmamüsteeriumi loomise teenistusse rakendas ta hiigelorkestri ja värvirikkad koorid, lisas maskimängu ja *Schreidraama* ekspressiivsust.

Puccini luges läbi kõik Turandotiga seotu, mida vähegi leidis: hindamatut materjali oma sõbra, parun Fassini hiinapäraselt sisustatud kodust (Fassini töötas Hiinas Itaalia konsulaadis) ja Londoni muuseumides talletatu. Helilooja kirjast Simonile (ka tema oli töötanud aastaid Hiinas, ajakirjanikuna), loeme: "Kallis Simoni, lugesin "Turandoti". Seda on vaja lugeda kaasaja silmadega - sinu, Adami ja minu silmadega." Ja kirjast Adamile: "Saadan sulle Schilleri teksti. Otsustame kirja teel, mida on vaja teha kõigepealt - kohandada süžeed, täita see uue substantsiga. Praeguses seisus on teos mõeldamatu." Ja edasi: "Mul on nüüd Reinhardti raamat (Max Reinhardti omapärane Gozzi-dramatiseering oli Puccinile kunagi Berliinis tugevat mõju avaldanud). Aga seal on väga vähe "Turandotist". Ma õpin tundma vana-hiina muusikat ja mitmete idamaiste instrumentide omadusi, mis hakkavad mängima mitte orkestris, vaid laval. Aga teie, mõlemad veneetslased, peate leidma oma esivanema Gozzi loodule uue, moodsama vormi... Siis näete, kui erutav tükk sellest tuleb!"

Adami ja Simoni olid aga seotud teiste töödega, Puccini oli meeleheitel, sest aeg veeres! Helilooja kirjutas Adamile: "Caro Adamino, ma asetasin käed klaverile ja nad said tolmuseks. Minu töölaud on lookas meie kirjavahetusest, seal pole kohta muusika jaoks. Ja milleks muusika - niisugune tulutu, mittevajalik asi... Kui mul ei ole libretot, kuidas saangi midagi teha. Ah, teie, kes te mind tööle julgustate - te ei mõtle sugugi sellele, et siin istub mees, kellel maa jalge all põleb!" Mõni kuu hiljem, 10.nov. 1920 läkitas Puccini Adamile read: "Ma usun, et "Turandot" ei saa iialgi valmis. Nii ei saa töötada! Kui hääbub vaimustusepalang, on kõik läbi, sest ilma palanguta ei saa luua!"

Puccini oli läbi teinud raske kõrioperatsiooni Brüsselis, loodeti, et vähahaigus on peatatud. Töö algusest oli möödunud neli aastat, kuid kolmanda vaatuse lõplik tekst puudus ikka veel. Helilooja hinges helises üks kaebelaul - väikese vapra Liù surmalaul. See habras kuju Gozzi teoses puudus. Saatust tahtis, et helilooja töö katkes ooperi kõige traagilisemal hetkel, tema lavateoste liigutavaima naistegelase surmalauluga. 36 noodilehte suure lõpuuue ja finaali visanditega ootasid nüüd kätt, mis Meistri töö lõpetaks. Pärast kõhklusi nii vastutusrikka ülesande ees kirjutas ooperi lõpuni Puccini õpilane Franco Alfano.

"Turandot" esietendus 25. aprillil 1926. Sellest erakordsest õhtust on säilinud Gaetano Cesare mälestused, millest siinkohal mõned read: "Missugune ebatavaline läbilöögijõud on muusikal, mis kannab kunstniku selge individuaalsuse märki. Eile õhtul oli Puccini meie hulgas "La Scalas". Ta oli nende kuulajate hulgas, kes teda tema muusika võidupäeval tervitasid. Eilseni oli "Turandot" sellisena, nagu Puccini teda nägi ja kuulis, meile tundmatu. Nagu kaunis ja halastamatu printsess, kelle nime ta kannab, varjas ta meie eest oma saladust. Kuid piisas vaid mõnest Toscanini poolt juhutatud taktist, et tunda muusikast hoovavat Manoni, Mimi ja Butterfly'vaimu. Kui lõppes Liù surmastseen, tõstis Toscanini käed ja ütles kiirustades: "Siin lõpeb Meistri töö," ning sügavas vaikuses lahkus rahvas saalist... Järgmisel õhtul sündis "Turandot" "La Scala" laval uuesti, tervikuna".

Ooperi tegevus viib meid muinasaja Hiinasse.

I vaatus: Pekingi keisripalee ees loeb Mandariin rahvale ette määruse, mille kohaselt võib imekauni Turandoti naida vaid see kuninglikust soost mees, kes lahendab kolm saladuslikku mõistatust. Kes selle ülesandega hakkama ei saa, peab jätma elu. Juba on selgi aastal kaksteist õnnetut oma elu ilule ohvriks toonud. Kõigile hoiatuseks kõlguvad nende teibasse torgatud pead Suure Müüri ees. Jubedustundes ootab rahvas Pärsia printsi hukkamist. Rahva hulgas on troonilt tõugatud Tatars kuningas Timur oma ustava orjatar Liüga. Ka nemad on kaasa kistud algavast vaatamängust. Tekkinud ärevas tõuklemises kaotab Timur tasakaalu. Pimedat vanameest toetab keegi noormees - see on Timuri surnukspeetud poeg Calaf. Ka teda, siin kõigile tundmatut, on Pekingisse toonud kuuldused imekaunist printsessist.

Saabuvad timukasulased, kellele Turandoti julm mäng on taas tööd andnud. Pikkamööda pimeneb, tõuseb kuu, milles rahvas näeb surmamineja, armastuse ohvri kaaslast. Rahvas pöördub palves Turandoti poole, kuid printsess on halastamatu. Vaid hetkeks ilmub ta kuukiirtest valgustatud aknale, et anda märku timukale. Printsessi ilmumine lummab Calafi. Tema külm ilu on äratanud printsis võiduiha. Timuri ja Liü palved on asjatud. Kui koidab uus päev, tahab Calaf end proovile panna. Liü, kes salaja printsi armastab, keelatab teda linnast lahkuma. Calaf lohutab Liüd, kuid ei tagane oma otsusest. Tema igatsushüüdele "Turandot!" vastab eemalt hukatava surmakarje.

Saabuvad kolm tundmatut tegelast — need on end maskidega varjavad keisri ministrid Ping, Pang ja Pong. Juba ammu on nad tüdinenud tujukast printsessist. Nad ei mõista, miks on mehed teda ihaledes valmis surema. Ka nende selget hoiatuskeelt kõnelev maskimäng ei suuda veenda printsi linnast lahkuma. Vapustatud inimhulga hirmuhõiked vastavad gongilöökidele, millega Calaf annab teada, et hommik ootab tema etteastet.

II vaatus: Keisri ametnikud kantsler Ping, marssal Pang ja ülemkõkk Pong on katkestanud töö ja arutavad riigis valitsevat olukorda. Nende vestlus on täis grotesket eneseirooniat: "Milleni oleme jõudnud meie, suure keisri ministrid, et me timukaid teenime?" küsivad nad. Abipalves pöörduvad nad taevakindral Tiigri poole, ehk aitab too Hiinas rahu luua või saadaks ta võiduka kosilase, kes Turandoti taltsutaks. Igauks neist unistab oma rahuriigist, kus võiks varjuda õuduste eest — varjulisest salust, majakesest järve ääres... See kõik on vaid möödalibisev miraaž, teostumatu unistus.

Pidulike hümnihelide saatel ilmuvad keiser Altoum ja printsess Turandot. Targad kannavad siidrulle, millel mõistatuste vastused. Taas loeb Mandariin ette printsessi tahtel jõustunud määruse. Et kätte maksta oma esiema Li-u-Lingi kannatuste eest, mida talle tuhande aasta eest tõid võõramaalase hoolimatus ja julmus, on Turandot enesele töötanud mitte ialgi ühelegi mehele kuuluda. Uhke ja enesekindlana on valmis andma tundmatule printsile oma mõistatused.

Esimene: "Mis on see pettekujutelm, mis inimeste südameis igal ööl sünnib ja päeval taas sureb? Calaf teab vastust: "See on LOOTUS." Turandot on erutatud, rahvas seisab hingetuis vaikuses.

Teine: "Mis leegitseb, kuid pole tuli?" Calaf teab vastust: "See on VERI." Rahvast läbib hirmuvärin. Ähvardavana kummardab Turandot printsi kohale. Nüüd annab ta kuulda viimase mõistatuse:

"Mis on jää, mis printsi kiretules veelgi enam tardub, kuid mis printsi kõrvetab?" Calaf mõtleb, kuid vastab siis juubeldades: "See on TURANDOT". Ka rahvas juubeldab. Võidetud printsess viskub keisri jalge ette ning palub, et teda võõrale naiseks ei antaks. Mõrvadest väsinud keiser, kelles on tundmatu pealegi poolehoidu võitnud, töötab jääda truuks oma seadusega kinnitatud sõnale. Rahvas toetab teda.

Kuid Calaf ei oota printsessilt sunnitud armastust. Turandot võib talle kuuluda vaid vabal tahtel. Nii annabki ta Turandotile oma mõistatuse — kui printsess arvab hommikuks ära tema, tundmatu printsi nime, annab ta end Turandoti võimusesse ning on valmis surema. Koor kiidab tundmatut ning ülistab keisrit.

III vaatus: Keisri aias. Öö salapärased, endeid täis hääled. Keegi ei maga, sest printsessi käsul liiguvad kõikjal ringi nuuskurid, et leida inimest, kes teaks

tundmatu nime. Ka Calaf ei maga, temas pulbitseb kiretulv, mille sütitas Turandoti tabamatu külmus. Lähenevad kolm maskides ministrit, kes püüavad kavalusega talt teada saada nime.

Kinniseotulina viiakse Turandoti ette vana Timur ja ta truu kaaslane Liù, sest neid nähti päeval tundmatuga rääkimas. Mõlemad vaikivad, siis astub ette väike Liù. Et säästa oma isandat piinadest, teatab ta, et vaid tema üksi teab saladust, kuid iialgi ei saa keegi seda temalt kuulda. Kui printsess küsib, mis annab talle sellise jõu ja julguse, vastab Liù: "See on armastus". Ta on valmis surema, kuid mitte reetma oma armastust Calafi vastu. Turandot käsib kutsuda timuka ja Liù surmata. Suur lahkumisvalu heliseb Liù laulus, kui ta jätab Calafiga jumalaga. Siis haarab Liù sõdurilt oda ja surmab enese. "Jää jumalaga Liù, jumalaga headus, poeesia". Calaf lükkab loori Turandoti näo eest, et too võiks näha, kuidas surrakse armastuse nimel. Ka nüüd kinnitab Turandot, et iialgi ei saa ükski mees võita tema südant. Calaf võtab printsessi oma käte vahele ja suudleb teda. Kõikjal valitseb sügav vaikus, koidupuna kuulutab saabuvat hommikut. Turandot on võidetud, tema palgeil on pisarad. Veel palub ta noormeest teda säästa ning koos oma saladusega lahkuda. Ent Calaf avaldab oma nime ning annab end Turandoti võimusse.

Turandot ja Calaf astuvad keisripalee juurde kogunenud rahva ette. Keisri ja inimeste poole pöördudes teatab printsess tundamatu nime — see on Armastus. Rahvas tervitab juubeldades päikest — armastuse ja elu allikat.

M.Lilje

ESIMENE VAATUS

Keisrilinna müürid

1. *Popolo di Pekino!* (Mandariin, rahvas, Liù)

Mandariin: Kuula, oo Pekingi rahvas!

Määrus kõlab: Süütu Turandot abiellub kuninglikust soost mehega, kes mõistatab ära kolm mõistatust, mis ta talle esitab. Kuid see, kes katset teeb, ent seda ei suuda, peab langema timuka käe läbi!

Rahvahulk: Oh, oh!

Mandariin: Pärsia prints ei suutnud mõistatusi lahendada: kuu tõusu ajal sureb ta timuka käe läbi.

Rahvahulk: Nii on õige! Ta surgu! Me kutsume timuka! Ruttu, ruttu! Ta surgu, ta surgu! Läki hukkamist vaatama! Kui sa ei tule, siis äratame su üles! Pu-Tin-Pao! Pu-Pin-Pao! Palee juurde, palee juurde!

Valvurid: Tagasi, te koerad!

Rahvahulk: Oh, kui julm! Pidage!

Valvurid: Tagasi, te koerad!

Rahvahulk: Oo ema! Ah, mu lapsed! Teie julmurid, peatuge! Olge inimlikud! Ärge tapke meid!

Liù: Ah, mu isand lamab maas! Kes aitab mul teda üles tõsta? Mu isand lamab maas! Armu, armu!

2. *Padre! mio padre!* (Tundmatu prints/Calaf/, Liù, rahvas, Timur)

Tundmatu prints: Isa! Mu isa! Oo isa, olen su üles leidnud! Vaata mulle otsa! See ei ole unenägu! Valvurid! Tagasi!

Liù: Mu käskija!

Rahvahulk: Jumala pärast, miks te meid lööte?

Tundmatu prints: Isa, no kuula mind! Isa! See olen mina! Ole õnnistatud, valu, selle rõõmu pärast, mille armuline jumal meile andis!

Timur: Oo mu poeg! Sa elad!

Tundmatu prints: Tasa, Tasa! Kes sinult krooni röövis, otsib mind ja jälitab sind! Meil ei ole varjupaika maailmas, isa!

Timur: Niisiis leidsin ma poja, keda surnuks pidasin!

Tundmatu prints: Ma nutsin sind taga, isa, ja suudlen su püha kätt!

Timur: Mu poeg, ma olen sind leidnud taas!

Rahvahulk: Näete, timukasulased! Ta surgu, ta surgu!

3. *Perduta la battaglia* (Timur, Tundmatu prints, Liù, rahvas)

Timur: Lahing kaotatud, olen vana kuningas ilma riigita; kuulsin vaid üht häält endale ütlemas: "Tule minuga, ma juhin sind..." See oli Liù.

Tundmatu prints: Olgu ta õnnistatud!

Timur: Ja kui ma kokku varisesin, kuivatas ta mu pisarad ja kerjas minu heaks!

Tundmatu prints: Liù, kes sa oled?

Liù: Ma olen eikeegi... Orjatar, mu käskija!

Rahvahulk: Ihuge nuga! Ihuge nuga!

Tundmatu prints: Ja miks sa jagasid niisugust viletsust?

Liù: Sest et te mulle... kunagi lossis naeratasite.

4. *Gira la cote! Gira!* (Rahvas, timukasulased)

Rahvahulk: Ihuge nuga! Ihuge!

Timukasulased: Õlitage ja ihuge, nii et tera pitsiks verd ja sädemeid! Tore on me töö, kui valitseb printsess Turandot!

Rahvahulk: Kui valitseb printsess Turandot! Teie, kosilased, tulge aga edasi!

Timukasulased: Torkivate haakide ja teravate nugaodega oleme alati valmis teid tapma!

Rahvahulk: Kes laseb gongil kõlada, sellele ilmutab ta end kohe! Valge nagu jää, külm nagu mõök: see on kaunis Turandot!

Timukasulased: Kui kõlab gongihääl, rõõmustab timukas!

Rahvahulk: Asjatu on armastus, kui õnn talle ei naerata!

Rahvahulk ja timukasulased: Mõistatusi on kolm, surm üksainus! Kui kõlab gong...

5. *Perchè tarda la luna?* (Rahvas)

Rahvahulk: Miks kuu ei tõuse, kahvatu sell? Näita end taevas! Kiirusta, tule välja! Sina, liigesteta pea! Tule, kurb kaaslane! Sina, vaikumise jumal! Surnute kahvatu armuke! Juba ootab kalmistu sinu surmavalgust! Kiirusta, tule välja! Näete kauget kuma, näete seda levimas elutus valguses!

6. *Lá, sui monti dell'est* (Poisid)

Poisid: Taamal mägedel ida pool kurdab kurg oma häda: talvekülm, taandu kevade ees, päike, sulata valge lumi! Kõrbest kuni kauge mereni kostab ohe tuhandest südamepõhjast: "Oo, printsess, vaigista mu valu! Siis saabub kevad, sulab lumi ning kõik puhkeb õide! Aah!..."

7. *O giovinetto!* (Rahvas, Tundmatu prints, preestrid)

Rahvahulk: Oo, kaunis noormees! Armu, halastust! Kui kindel on ta samm, kui kaunis on ta palg! Ta silmad on joobunud õndsusest ja rõõmust!

Tundmatu prints: Armu, halastust!

Rahvahulk: Heitke talle armu! Armu! Printsess, halastust, armu!

Tundmatu prints: Näha ma tahan seda naist ja ära needa seda halastamatut!

Rahvahulk: Printsess, andke talle armu, armu! Printsess, andke talle armu, armu!

Tundmatu prints: Oo jumalik ilu, oo ime, oo unelm!

Valged preestrid: Suur Kuang-tse! Võta ohvri hing oma rüppe!

8. *Figlio, che fai?* (Timur, Tundmatu prints, Liù, rahvas)

Timur: Mu poeg, mida sa teed?

Tundmatu prints: Kas sa ei tunne, kuidas tema hõrk lõhn tungib läbi õhu ja hinge?

Timur: Sa oled kadunud!

Tundmatu prints: Oo jumalik ilu, oo ime! Ma kannatan, isa, kannatan!

Timur: Ei! Tule mu rinnale! Liù, räägi temaga! Vii ta siit minema! Võta tal kõvasti käest kinni, et ta sulle järgneks!

Liù: Käskija, lähme siit ära!

Timur: Vaid kaugel siit on hea!

Tundmatu prints: Ma kannatan, isa, kannatan!

Timur: Siin ei ole pääsu!

Tundmatu prints: Elu on siin, isa! Turandot, Turandot, Turandot!

Pärsia prints: Turandot!

Rahvahulk: Aah!

Timur: Tahad sa nii surra?

Tundmatu prints: Võita, isa, tema ilu pärast.

Timur: Kas sa tahad niimoodi lõpetada?

Tundmatu prints: Kuulsusrikkalt võita tema ilu pärast!

9. *Fermo! che fai? T'arresta!* (Ministrid/Ping, Pong, Pang/, Tundmatu prints)

Ministrid: Ole ettevaatlik, uljaspea! Mida sa siit tahad? Mine edasi, edasi, edasi! See on palju ohutum. Tee, et sa kaod! Siin sind vaid lüüakse, piinatakse, hoitakse pinevas ootuses! Siin pead eluga riskima! Mine ära, mine ära! Sind seotakse kinni ja võetakse elusalt nahk maha! Või oled sa elust tüdinud? Siis mine oma kodumaale ja poo seal ennast üles! Ainult mitte siin! Mine siit ära!

Tundmatu prints: Vabastage tee!

Pong: Meie kalmistud on kõik täis!

Pang: Võõraid narre me ei vaja!

Ping: Omasid on meil küllalt!

Pong ja Pang: Jookse minema, muidu pannakse sulle juba hauakivi valmis!

Tundmatu prints: Vabastage tee.

Pong ja Pang: Printsessi jaoks, pah!

Pong: Mis see siis on?

Pang: Naine krooniga peas!

Pong: Pärlitest mantliga!

Ping: Aga kui sa ta riidest lahti võtad -

Pong: on see liha!

Pang: paljas liha!

Ministrid: Seda ei saa süüa, ha, ha, ha!

Tundmatu prints: Vabastage mu tee!

Ping: Ole ometi mõistlik! Võta parem sada naist, sest lõpuks ei ole ka maailma kauneimal Turandotil muud kui üks nägu, kaks kätt ja kaks jalga! Imelised, kuninglikud, aga ainult kaks jalga. Seepärast võta enesele 100 naist, et sul oleks, mida vaadata, nii saad end sada korda kosutada, sada korda lõbu tunda ja kirega lonkshaaval küll kahelt sajalt huulelt juua.

Ministrid: Saja voodi jaoks üksainus? Ha, ha!

Tundmatu prints: Tehke mulle tee vabaks!

Ministrid: Hull, kao siit!

10. *Silenzio, olà!* (Turandoti toatüdrukud, ministrid, Tundmatu prints)

Turandoti toatüdrukud: Mida see lärm tähendab? Kes seal all räägib? Oo, vaikige, vaikige! Magus uneaeg on käes. Ta magab ja tema lõhn hõljub läbi öö!

Ministrid: Tehke et kaote, te lobisejad! Kuulake gongi!

Tundmatu prints: Ja tema lõhn hõljub läbi öö!

11. *Guardalo, Pong!* (Ministrid, Timur)

Ministrid: Pane tähele, Pong, Ping, Pang! Ta ei kuule enam, ta on joobunud, ta on hulluks läinud.

Timur: Ta ei võta neid kuulda, oo jumal!

Ministrid: Üles! Viimane katse! Pilkane öö... korstna sügav lõõr... ent siiski selgemad kui Turandoti mõistatused! Raud, pronks, müür, kalju... isegi su kõva narrikolp on palju pehmem kui Turandoti mõistatused. Nii lahku siit! Jäta meiega hüvasti! Mine üle mägede, uju üle jõgede, mine ära kaugele Turandoti mõistatustest.

12. *Non indugiare!* (Mõrvatute hääled, Tundmatu prints, ministrid, Timur)

Mõrvatute hääled: Ära kõhkle kauem! Kui sa teda kutsud, ilmub ta - tema, kellest me veel peale surma unistame! Sa pead vanduma! Ma armastan teda! Ma armastan teda!

Tundmatu prints: Ei, ei! Mina üksi armastan teda!

Ministrid: Sa armastad teda? Mida, keda? Turandoti? Ha, ha, ha!

Pong: Oo, hull mees!

Pang: Turandoti ei ole olemas!

Ping: Eksisteerib vaid eimiski, millesse sa viskud!...

Pong ja Pang: Turandoti ei ole olemas!

Ping: Turandot! Sa oled nagu nood narrid, kes tema eest elu andsid! Inimene, jumal, oma mina! Rahvad, kuningad... Pu-Tin-Pao...

Ministrid: Ainult Tao eksisteerib!

Tundmatu prints: Võit mulle! Armastus mulle!

Ministrid: Rumal! Niisugune on su armastus! Nii suudleb sind kuu!

Timur: Mu poeg, kas sa tahad, et su isa põdurana mööda ilma ihuüksi rändaks? Appi! Kas ei ole ühtegi inimhäält, mis suudaks su südant liigutada?

13. *Signora, ascolta!* (Liù)

Liù: Kuula mind ära, isand! Ah, palun sind: kuula! Liù ei suuda seda taluda! Mu süda lõhkeb! Lõputu rändamine ja igatsus, sinu nimi südames ja huultel! Kui homme otsustatakse sinu saatus, toob see sulle surma ja kibedat kannatust meile mõlemale; sest tema kaotab poja... ja mina naeratuse varju! Liù ei kannata seda välja! Oh! Missugune valu!

14. *Non piangere, Liù!* (Tundmatu prints, Timur)

Tundmatu prints: Ära nuta, Liù! Kui ma kord kunagi, Liù, ammu sul' naeratasin: selle naeratuse nimel, tüdruk, kuula mind. Sinu vana truu isand on homme võib-olla üksi maailmas... Ära jäta teda kunagi maha, mitte kunagi, Liù!

Liù: Kibe surm, kaugel kodumaast!

Timur: Kibe surm!

Tundmatu prints: Jaa, täis muret on pagenduse teed. Seepärast aita teda, aita, armurikas Liù! Aita tal seda muret taluda: tee seda selle pärast, kes enam kunagi ei naerata!

15. *Ah! per l'ultima volta!* (Timur, Liù, Ministrid, Tundmatu prints, koor)

Timur: Ah! Viimast korda!

Liù: Saa jagu sõgedast lummusest!

Ministrid: Elu on nii ilus!

Timur: Halasta minu peale!

Liù: Tunne kaasa Liùle! Isand, halastust!

Ministrid: Ära hävita ennast ise! Võtke ta kinni, viige ta ära! Võtke kinni märatsev hull! Sa oled arust ära! Elu on ilus!

Timur: Halasta minu peale! Ma ei saa sind jätta! Ma ei taha sind jätta! Halastust! Ma viskun su jalge ette. Halastust: ära lase mul surra!

Liù: Halastust, isand! Halastust Liùle, isand!

Tundmatu prints: Mina pean halastust paluma! Kedagi ei suuda ma enam kuulata! Ma näen ta säravat nägu! Ma näen seda! Ta hüüab mind! Tema see on! Andesta sellele, kes enam kunagi ei naerata!

Ping: Viimane katse: Kandkem ta minema!

Tundmatu prints: Laske mind! Ma olen liig palju kannatanud! Kuulsus ootab mind siin! Inimlik jõud ei saa mind siit eemale kanda! Ma järgnen oma saatusele! Mul on palavik, deliirium! Mu meeled piinavad mind metsikult. Kogu mu hing on üksainus karje: Turandot! Turandot! Turandot!

Timur: Sa tallad vaesel südamel, mis veritseb armastusest sinu vastu! Mitte keegi ei ole veel mõistatusi lahendanud! Mõõk on kõik hukanud! Ma heidan su jalge ette! Ära piina mind surnuks! Surm! Surm!

Liù: Ah, halasta meie peale! Kas ei ole me veel küllalt vaeva näinud! Isand, me oleme kadunud! Põgenegem, isand! Surm! Surm! Surm!

Ministrid: Nägu, mida sa näed, on illusioon! Valgus, mis helgib, on surm! Sa jooksed hukatusse! Sa paned oma pea mängu: surm! Näe, timuka vari! Sa jooksed hukatusse! Elu ei ole mõistatamismäng! Surm! Surm! Surm!

Koor: Me kaevame sulle juba hauda, sulle, kes armastust otsid! Varjude riigis, oo jumal, on saatus juba otsustatud!

Ministrid: Las läheb! On mõttetu temaga rääkida, sanskriti, hiina või mongoli keeles! Kui kõlab gong, juubeldab surm! Ah, ah, ah!

